

Ks. Bp STEFAN BAREŁA

SŁOWO WSTĘPNE

W refleksji nad pierwszym pięćdziesięcioleciem życia naszej Maryjnej Diecezji nie może zabraknąć doniosłego wątku działalności naukowej i formacji intelektualnej kapłanów.

Potrzebę tę głęboko odczuwał I Biskup Częstochowski — Teodor Kubina. W trosce o wysoki poziom intelektualny duchowieństwa zorganizował i umieścił Seminarium Duchowne w Krakowie i związał je z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, aby zapewnić alumnom stały kontakt ze znanym w świecie środowiskiem akademickim, oraz umożliwić pogłębianie wiedzy i zdobywanie stopni akademickich. Wiąż Seminarium i Diecezji z Uniwersytetem Jagiellońskim i naukowym środowiskiem krakowskim, zapoczątkowana w 1926 roku, miała decydujący wpływ na kształtującą się wśród duchowieństwa świadomość, że studia filozoficzno-teologiczne odbyte na Uniwersytecie, zobowiązują do dalszego wysiłku ich pogłębiania. Pragnienie stałego kontynuowania podjętych na Wydziale studiów stanowiło znamieny rys duchowości naszego Seminarium Duchownego w Krakowie, co stwierdził Ks. Biskup Kubina, gdy w liście pasterskim mówił, że w Seminarium naszym jest duch dobry, duch wiary, modlitwy i nauki. Niektórzy wychowankowie naszego Seminarium nie zdążyli ujawnić w pełni swych talentów na drodze twórczej pracy naukowej i publicystycznej — stali się jednymi z pierwszych ofiar II wojny światowej.

W okresie powojennym nazwiska naszych kapłanów ukazywały się na łamach pism naukowych, wydawanych przez Teologiczne Towarzystwo Naukowe w Krakowie, Wydawnictwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Wśród nich znajdują się artykuły i książkowe pozycje naukowe.

Drugi Biskup Częstochowski — Zdzisław Goliński — kierując kapłanów na studia specjalistyczne, w wysokim stopniu przyczynił się do zainteresowania duchowieństwa publikacjami naukowymi oraz do coraz głębszego zrozumienia autorytetu słowa pisanego i publikowanego. Przyczynili się do tego również kapłani, którzy swój rzetelny wysiłek naukowy pragnęli odważnie wyrazić słowem drukowanym, które wyrabia i pogłębia dyscyplinę myślenia i systematycznej twórczości. Poza innymi publikacjami, duże zasługi w tej dziedzinie ma redakcja i autorzy artykułów „Ruchu Biblijnego i Liturgicznego”, organu diecezjalnego „Niedziela” i „Czyn Katolicki” oraz „Częstochowskich Wiadomości Diecezjalnych”.

Inspirujący i wychowawczy wpływ słowa drukowanego jest szczególnie aktualny w okresie realizacji Soboru Watykańskiego II gdy podnosi się ogólny poziom kulturalny całej Diecezji, kiedy samo życie stawia coraz większe wymagania kapłanom i instytucjom naukowym Diecezji, odnowionym w duchu soborowym: Seminarium Duchownemu i Instytutowi Eklezjologicznemu w Częstochowie. Obydwa ogniska nauk kościelnych mają do wypełnienia dwa główne zadania:

- 1) formację duchowieństwa, a w pewnym wymiarze także katolików świeckich, oraz
- 2) kształtowanie i bogacenie kultury katolickiej.

Rzetelne pod względem naukowym publikacje — zgodnie z myślą i duchem Kościoła Chrystusowego — powinny w dużej mierze przyczyniać się do głębszego poznania i realizacji Soboru Watykańskiego II. Publikowane i do druku przygotowywane prace profesorów i pracowników naukowych będą nie tylko wyrazem intelektualnego poziomu duchowieństwa Diecezji, ale — należy się spodziewać — wpłyną na pogłębienie formacji umysłowej i ducha kościelnego kapłanów i laikatu.

Takie — między innymi — zadania mają spełnić „Częstochowskie Studia Teologiczne”. Głębia i świeżość myśli oraz ich kościelny autentyzm niechaj będą głównymi postulatami wysokiego poziomu „Studiów” — tak pod względem merytorycznym jak i formalnym. Prace w nich publikowane będą niewątpliwie skuteczną zachętą do otwórczej współpracy naszego duchowieństwa, szczególnie pracowników naukowych pracujących i przygotowujących się do samodzielnej pracy naukowej.

W „Częstochowskich Studiach Teologicznych” znajdzie swój wyraz soborowa nauka o obecności Najświętszej Maryi Panny w tajemnicy Chrystusa i Kościoła. Wyrażam przy tym pragnienie, aby zawarte w „Studiach” refleksje naukowe przyczyniły się do pogłębienia teologicznej wiedzy o Matce Chrystusowej, a także miłości do Królowej Polski i Matki Kościoła.

W tej myśli pierwszy numer i dalsze tomy „Częstochowskich Studiów Teologicznych” z radością oddaję i poświęcam najlepszej naszej Matce i Patronce Diecezji — Jasnogórskiej Królowej Polski. Oby przyczyniły się one do pogłębienia nadprzyrodzonej wiary i miłości do Syna Maryi i Jego Kościoła.

Słowa wdzięczności kieruję także pod adresem ludzi, którzy oddają się pracy naukowej i stwarzają klimat sprzyjający refleksji naukowej i pogłębiający myśl katolicką. Mam szczególnie na uwadze Księży Profesorów naszego Seminarium Duchownego w Krakowie, a przede wszystkim Księdza Profesora Stanisława Grzybka, który życzliwie i kompetentnie podjął wielki i długotrwały trud pracy w zakresie formacji naukowej duchowieństwa naszej diecezji. Księdzu Profesorowi Grzybkowi nasze „Studia Teologiczne” zawdzięczają swą zasadniczą koncepcję i powstanie.

Współpracownikom i Przyjaciołom „Studiów”
życzę „Szczęść Boże” i na trwałe dla dobra
Kościoła owoce ich pracy — błogosławię.

STEFAN BAREŁA
BISKUP CZĘSTOCHOWSKI

Częstochowa, w uroczystość Zesłania Ducha Świętego 1973